

5. Βαλκανικοί Πόλεμοι (1912 - 1913)

σσ. 68 -73

Ο Α΄ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 1912

Τα αντίπαλα στρατόπεδα

    	
---	-------

Σκοπός

Αποτέλεσμα

--	--

Τον πόλεμο προκάλεσε το Μαυροβούνιο στις 25 Σεπτεμβρίου/8 Οκτωβρίου 1912, ύστερα από αξίωση του, την οποία δεν αποδέχτηκε η Πύλη, να εξασφαλίσει ευνοϊκή συννοριακή ρύθμιση.

Ακολούθησε λίγες ημέρες αργότερα η **Βουλγαρία**, σε απάντηση στην επιστράτευση και τη συγκέντρωση στρατευμάτων της Τουρκίας στη Θράκη.

Στις 30 Σεπτεμβρίου/13 Οκτωβρίου οι πρέσβεις της Ελλάδας, της Βουλγαρίας και της Σερβίας αξίωσαν επισήμως από την οθωμανική κυβέρνηση να προβεί σε μεταρρυθμίσεις στις κτήσεις της αυτοκρατορίας στην Ευρώπη, αξίωση που συνιστούσε ουσιαστικά τελεσίγραφο, το οποίο η Πύλη δεν ήταν δυνατόν να αποδεχτεί.

Η αντίδραση των Μεγάλων Δυνάμεων

Οι μεγάλες δυνάμεις της Ευρώπης **εξεπλάγησαν από τη σύμπραξη των τεσσάρων χωρών** κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας αλλά και από τις **συνεχείς νίκες** που κέρδισαν οι σύμμαχοι σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Ποιοι παράγοντες βοήθησαν ώστε να επικρατήσουν οι Σύμμαχοι κατά των Τούρκων;

Αποτέλεσμα των αξιώσεων και των επιτυχιών των Συμμάχων ήταν η υπογραφή στο Λονδίνο το Μάιο του 1913 της Συνθήκης της Ειρήνης

Η Συνθήκη όμως... δεν προνοούσε τίποτα για την κατανομή των εδαφών που είχαν κατακτήσει οι σύμμαχοι, αλλά και ως προς την τύχη των Δωδεκανήσων, τα οποία είχαν κατακτήσει οι Ιταλοί κατά τη διάρκεια του δικού τους νικηφόρου πολέμου εναντίον των Τούρκων (1911-1912) και τα οποία δήλωναν τότε ότι θα τα κατείχαν προσωρινώς.

Διαφωνίες μεταξύ των Συμμάχων

Η Σερβία και η Βουλγαρία, οι οποίες με τη συνθήκη συμμαχίας που είχαν υπογράψει στις 28 Φεβρουαρίου/13 Μαρτίου 1912 είχαν αφήσει έξω από κάθε διακανονισμό την Ελλάδα, βρέθηκαν μετά την έναρξη των εχθροπραξιών μπροστά σε οδυνηρή έκπληξη.

Τόσο οι Σέρβοι όσο και οι Βούλγαροι, οι οποίοι δεν έκρυβαν την περιφρόνηση τους για τον ελληνικό στρατό και τις δυνατότητές του, ανέμεναν να περιοριστεί η ελληνική προσπάθεια στην Ήπειρο. Η ταχεία προέλαση του ελληνικού στρατού στη Μακεδονία εξέπληξε τόσο τους μεν όσο και τους δε, ενώ η Βουλγαρία ανησύχησε ιδιαίτερος για την τύχη της Θεσσαλονίκης.

Ο αρχιστράτηγος και διάδοχος του ελληνικού θρόνου Κωνσταντίνος προήλασε ταχύτατα, ύστερα από προτροπή του Βενιζέλου, κατά της Θεσσαλονίκης, όπου έφτασε με ισχυρές δυνάμεις, και απαίτησε από τον Τούρκο διοικητή Χασάν Ταχσίν πασά την παράδοση της πόλης την 27η Οκτωβρίου

Ο Τούρκος διοικητής παρέδωσε την πόλη στους Έλληνες πολιορκητές και όταν έφτασαν απελπισμένα ισχυρές βουλγαρικές στρατιωτικές δυνάμεις και ζήτησαν να παραδοθεί και στους Βουλγάρους η πόλη, ο Χασάν Ταχσίν πασάς απάντησε πως

η Θεσσαλονίκη είχε ήδη αλλάξει κυρίαρχο.

Στις 22 Φεβρουαρίου/7 Μαρτίου 1913 οι Τούρκοι, ύστερα από νέες ήττες, παρέδωσαν

- τα Ιωάννινα στους Έλληνες
- την Αδριανούπολη στους Βουλγάρους,
- και τη Σκόδρα στους Σέρβους.

Τι οδήγησε στην Ελληνοσερβική Συμμαχία;
Τι προνοούσε αυτή η συνθήκη φιλίας και αμυντικής συμμαχίας;

1.

Ο Β΄ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ 1913 ΚΑΙ Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ

Τι προκάλεσε τον Β΄ Βαλκανικό πόλεμο;

Μεταξύ των μελών του Βαλκανικού συνασπισμού που ένωσαν τις δυνάμεις τους εναντίον των Οθωμανών στον Α΄ Β. Π. και ιδιαίτερα μεταξύ της Βουλγαρίας από τη μία πλευρά και Σερβίας και Ελλάδας από την άλλη, είχαν προκύψει σοβαρές διαφορές για το πώς επρόκειτο να διανεμηθούν τα εδάφη που απέκτησαν εις βάρος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Αν και η Σερβία με τη Βουλγαρία είχαν συνάψει συμφωνία διανομής, η Σερβία έπαψε να την αναγνωρίζει λόγω του ότι τμήμα του προβλεπόμενου μεριδίου της γινόταν ανεξάρτητη Ηγεμονία, (η Αλβανία), μη αποκτώντας διέξοδο στην Αδριατική, περιοριζόμενη έτσι από τα δυτικά.

Η Βουλγαρία όμως επέμενε στα συμφωνηθέντα εδάφη.

Αντίθετα με την Ελλάδα δεν υπήρξε καμία συμφωνία διανομής, η μεν Σερβία αναγνώριζε τα δικαιώματα κατοχής του ελληνικού στρατού, ενώ η Βουλγαρία επεδίωκε την έξωση των Ελλήνων από τα εδάφη αυτά, προκειμένου να ιδρύσει την προβλεπόμενη Μεγάλη Βουλγαρία της Συνθήκης του Αγίου Στεφάνου.

Ποιες χώρες είχαν εμπλακεί στον πόλεμο αυτό;

Ελλάδα	Σερβία	Βουλγαρία	Ρουμανία	Μαυροβούνιο
--------	--------	-----------	----------	-------------

Πώς τέλειωσε ο Β΄ Βαλκανικός πόλεμος;

- Ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος έληξε με τη συνθήκη Βουκουρεστίου (1913) δημιουργώντας μια νέα κατάσταση στα Βαλκάνια.
- Η Ελλάδα προσάρτησε την νότια Μακεδονία με τη Θεσσαλονίκη, την Καβάλα μέχρι τις εκβολές του Νέστου ποταμού, τη Νότια Ήπειρο και την Κρήτη.
- Η Σερβία προσάρτησε τη βόρεια Μακεδονία με το Μοναστήρι, τα Σκόπια και τη Στρώμνιτσα.
- Η Βουλγαρία απέκτησε έξοδο στο Αιγαίο μεταξύ Αλεξανδρούπολης και Πόρτο Λάγος, ενώ η Οθωμανική Αυτοκρατορία με την επίθεση που έκανε στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο μπόρεσε και κράτησε την ανατολική Θράκη μέχρι και την Αδριανούπολη.
- Η Ρουμανία επίσης τακτοποίησε προς όφελος της τις συνοριακές της διαφορές με την Βουλγαρία στην περιοχή της Δοβρουτσάς.
- Η Αλβανία έγινε ανεξάρτητο κράτος, στο οποίο περιλήφθηκε και η Βόρεια Ήπειρος, ύστερα από εντονότερες ιταλικές πιέσεις και απειλές εναντίον της Ελλάδας,
- Τα νησιά του Αιγαίου αποδόθηκαν στην Ελλάδα ένα χρόνο αργότερα με το πρωτόκολλο της Φλωρεντίας (13 Φεβρουαρίου 1914).
- Τα Δωδεκάνησα παρέμειναν προσωρινά υπό ιταλική κατοχή.

Παραχωρήσεις των Ελλήνων προς τους Ρουμάνους

Οι Έλληνες παραχώρησαν θρησκευτικά και εκπαιδευτικά προνόμια στους Βλάχους της Ηπείρου και της Μακεδονίας.

- η Ελλάδα συμφωνούσε να παράσχει αυτονομία στα σχολεία και τις εκκλησίες των Βλάχων της Ηπείρου και της Μακεδονίας
- να επιτρέψει τη σύσταση επισκοπής των Βλάχων,
- να δώσει τη δυνατότητα στη ρουμανική κυβέρνηση να επιχορηγεί αυτά τα εκπαιδευτικά και εκκλησιαστικά ιδρύματα, υπό την επίβλεψη φυσικά της ελληνικής κυβέρνησης.

Αυτή η παραχώρηση της Ελλάδας κρίθηκε τότε απαραίτητη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η υποστήριξη της Ρουμανίας στο ζήτημα της Καβάλας, αλλά αργότερα προκάλεσε προβλήματα στις ελληνορουμανικές σχέσεις.

Τα όρια των βαλκανικών κρατών όπως διαμορφώθηκαν επίσημα με την συνθήκη του Βουκουρεστίου (η πράσινη γραμμή δείχνει τα μέχρι του 1912 οθωμανικά σύνορα).